

Titel: Ottende Afsnit.

Citation: "Ottende Afsnit.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r01-shoot-chptrd1e44180/facsimile.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

han vil nyde den Begunstigelse, som § 4 hjemler. Udskifts Regel er den naturlige af Instituttets Løse flydende Ordning. Naar Erstatningskravets Paaskjendelse i en vis Retning frembyder sig som den naturlige Konsekvens af det Udfald, Straffesagen har faaet, vilde det være urimeligt og formalistisk ikke at indrømme Muligheden af samtidig Afgjørelse. Denne Løse maa gjøre sig gjældende saavel naar den Sigtede domfældes, som naar han frifindes. Hinder Retten derimod, at Afgjørelsen vilde gaa i modsat Retning (det kan baade hende, at den Sigtede er erstatningspligtig, skjønt ej straffskyldig, og omvendt), eller finder den det ikke klart, at Udfaldet vil gaa i samme Retning, gikker Forordningen for den samtidige Paaskjendelse. Dette er det, som ligger i Reglerne under Nr. 1 og 2. Med Slutningsstykket i § 460 jænføres det civilprocesuelle Udskifts § 199.

Mod Rettens Bestumning ikke at paaskjende Erstatningskravet kan der efter Forholdets Natur og Bestaafenheden af Reglerne i § 460 intet Retsmiddel anvendes. Den Forurettede er udelukkende henvisst til den civilprocesuelle Vej, medmindre senere som Folge af Straffesagens Gjenoptagelse Tilslutning paany bliver mulig, se § 461 3die Stykke. Har Retten paaskjendt, maa der skjelnes imellem, om den Forurettede søler sig brostholden derved, at der er paaskjendt, eller ved Indholdet af Afgjørelsen. Sin Anske maa kunne gøres særskilt gjældende; og det Simpleste er at lade Ansen gaa frem efter Reglerne i 6te Affnit, Kap. III. Paa samme Maade kan der gaaes frem, naar den Forurettede eller den Sigtede anfer paa Storretsen af en tilkjendt Erstatning. Bil derimod den Sigtede, der er domt til Erstatning, have frifindelse, eller den Forurettede omvendt, ligger det i Udskifts Regler med Nodvendighed, at dette ikke kan opnaaes ved særlig Anvendelse af Retsmidler mod Afgjørelsen af Erstatningskravet, se § 460 Nr. 2. Men ligesom den Sigtede selvfølgelig kan paaanfe i begge Retninger, saaledes medfører Reglen i § 443 Nr. 3, at den Forurettede selv i en Straffesag, der har

været paatakt af de offentlige Myndigheder, er i Stand til altid at faae Afgjørelsen af Straffespørgsmaalet prøvet i højere Instans. Det er iøvrigt naturligt, naar engang Tilslutning har fundet Sted, at forudsætte, at Paaanfen mod Straffespørgsmaalets Afgjørelse ogsaa indbefatter Afgjørelsen af Erstatningskravet. Der er ingen Grund til at formode, at den Sigtede vil finde sig i at betale Erstatning, naar han paaanfer Straffedommen, eller den Forurettede i at undvære Erstatning, naar frifindelsesdommen paaanfes med Hensyn til Straffespørgsmaalet. Men forsaavidt det her gjælder Krav, over hvilte de Paaskjædende have Raadighed, kan Saadant naturligvis med Gyltighed erklæres, men bør da udtrykkelig udtales, se § 461 2det Stykke.

Forstjelligt fra den Paatale af borgerlige Retsskrav, som er omtalt i det Foregaaende, er det Tilfælde, som omtales i § 462. Den der ommeldte Besøjele give ogsaa de Love, der nægte den Forurettede Abgang til at faae borgerlige Retsskrav paaskjendt under Straffesagen. Rettens Sendring har heller ikke Betydning som en Retssagsgjørelse. Selve Reglerne behøve ingen nærmere Begrundelse.

Ottende Affnit.

Om Fuldbyrðelsen af Domme i Straffesager.

En stor Del tykke, ogsaa nyere Love opstille den Regel, som stemmer med den ældre tykke Ret, at Omsorgen for Straffedommens Fuldbyrðelse henlægges til Domstolene. Man finder i en anden Regel en Misfjendelse af den principrigtige Bestemmelse af den domnende Magts Omsøge. Rigtigt kan imidlertid kun det erkjendes at være, at Omsorgen for Straffedommens Fuldbyrðelse horer ind under Retssplejen i den videre Forstand, ifølge hvilken ogsaa de særlig for Retssplejens Styld indstiftede eller med særlige Besøjele for dette Formaal udrustede Vrighedsmyndigheder maa henregnes til dennes Organer. Fra dette

Spøsnpunkt kan det ikke blot forsvares som principrigtigt, men er fremfor Alt hensigtsmæssigt at henlægge Domsagen for Straffedommens Fuldbyrkelse til de sidstnævnte Myndigheder og ikke til Domstolene, navnlig naar man ved hine Love dermed mener den Domstol, der har kjendt i Sagen, altsaa hyppig en kollegial Ret. Udfastet havde derfor ingen Dødsforordning til at forlade den Grundsaetning, der i denne Henseende hylbes i vor nægteskende Ret, som ligeledes er optaget i den franske Lovgivning og i flere tydske Love (Preussen, Bavern), og som nu ved det almindelige tydske Udfast strabes indført for Tyskland i det Hele.

Efter det angivne Spøsnpunkt maa det fremdeles findes rigtig og konsekvent, som § 463 foreskriver, at Politimesteren i Sager, som høre under Statsanklagernes Virkekræft, staar under dennes Overtilsyn med Hensyn til Domsagen for Straffedommens Fuldbyrkelse. At Inddrivelse af Bøder, hvor denne endnu finder Sted, fordi de ere tillagte den Forurettede, ikke mindre end Inddrivelse af en under Straffesagen tilkjendt Erstatning maa rette sig efter Reglerne i Loven om den borgerlige Retspleje, behøver ingen Forklaring, saalidt som Slutningsbestemmelsen i § 463.

En væsentlig Bømpelse i den ældre Rets Regler kræver imidlertid Forholdets Natur, som det ogsaa er erkjendt i hine Love, med hvis Ordning paa dette Punkt Udfastet samstemmer, nemlig at ethvert retligt Stridspunkt, som opstaar med Hensyn til Fuldbyrkelsen mellem den Domsældte og den strafudøvende Myndighed, maa afgjøres af Retten, se § 464, jfr. det tydske Udfast § 412. Herved maa det dog, for at ikke Fuldbyrkelsen skal kunne forhaltes ved ugrundede Indsigelser, fastholdes, at en Standsning af Fuldbyrkelsen ikke i Medfør af Loven kan blive Folgen af, at der opstaar et Spøsnmaal, som maa forelægges Retten, men at det maa bero paa Retten, om saadan Standsning kan finde Sted. Da Rettens Afgjørelse ordentligvis vil dreje sig om Retspøsnmaal, kan Behandlingen gaa frem efter Reglerne i § 257 og Retsmidlet efter Reglerne i sjette Afsnit Kap.

III. En føregen Bestemmelse maatte der derimod gives for det i det sidste Stykke af § 464 omhandlede Tilfælde, hvor Striden drejer sig om et faktisk Spøsnmaal, og hvor der derfor bliver Tale om Bevisførelse, jfr. herved den württbg. Lov § 510.

I §§ 465 og 466 afgjøres det Spøsnmaal, naar Fuldbyrkelsen af en Straffedom kan begynde. De enkelte Bestemmelser i disse Paragrafer behøve ingen Forklaring. Om Udsættelse eller Standsning af Fuldbyrkelsen handler § 467. Hvorvidt en saadan bliver Folgen af Anvendelsen af Retsmidler mod Dommen, er bestemt i Afsnittet om disse. I denne Paragraf blev derimod særligt at omtale den Udsættelse eller Standsning, der hidrører fra de under 1—4 nævnte Omstændigheder, samt af Hensyn til Benaadningsrettens Anvendelse udenfor det i § 466 omtalte Tilfælde. Hvad de første Tilfælde angaar, behøver Realiteten af Bestemmelserne ingen Forklaring. Hvad Formen angaar, bemærkes, at Søndringen mellem Bestemmelserne under Nr. 2 og 3 er nødvendig, for at den Urimelighed ikke skal udtales, at en Livsstraf ikke kan fuldbyrkes, naar Fuldbyrkelsen ikke kan finde Sted uden Livsfare eller varig og betydelig Skade, jfr. den württbg. Lov § 503. Med Hensyn til Benaadning skjæner § 467 mellem Udsættelse af Straffens Fuldbyrkelse, der finder Sted i Medfør af Loven, naar Retten, som har fældet Dommen, indstiller den Domsældte til fuldstændig Benaadning eller til at benaades med en mildere Strafart, eller naar Ansøgning herom indgives af den Domsældte, der ikke alt tidligere har faaet en Ansøgning aflaaet, — og Standsning af den alt begyndte Fuldbyrkelse. Her kunde selvfølgelig en lignende Virkning ikke i Medfør af Loven tillægges den Domsældtes Ansøgning; men Afgjørelsen, om og hvorvidt Standsning skal finde Sted, maa bero paa Justitsministeren.

Dafaa, efter at Dom er gaaet, kan der blive Spøsnmaal om for Fuldbyrkelsens Skyld at anvende forskellige af de Midler, som Loven hjemler til Opnaaelse af Straffesagerets Formaal. Dette foranlediger nogle særlige Bestemmelser, da Reglerne i Udfastets

2det Affnit ikke have den Anvendelse for Dje, som sker særlig for Domsfuldbyrdens Styld. Derhen høre §§ 468—470. Ved disse bemærkes i Almindelighed, at Rettens Kompetence til at træffe Bestemmelse om hine Ridslers Anvendelse paa dette Tidspunkt maa fastholdes i samme Udstrækning, som naar Anvendelsen finder Sted tidligere. Der er ingen Grund til her at uvidde Statsanklagerens eller Politiets Beføjelser. Dernæst bemærkes, at Reglerne kun have Hensyn til det Tilfælde, at der er gaet Straffedom, ikke at den Sigtede er frifunden. Om en særegen Fuldbyrdselse af en Kristindelsesdom er det overhovedet ikke rigtig at tale; navnlig kan Dphøret af visse Dvangsforholdsregler, som sandt Sted under Processen (Hængning, Beslaglæggelse af Gods), ikke betragtes som Fuldbyrdselse af Dommen; Dphøret følger af, at de Formbetingelser gippe, til hvilke de efter Reglerne i andet Affnit ere knyttede. Heraf følger, at Anklagerens Paaank af Kristindelsesdommen ikke kan medføre Udsættelse af Løsladelsen af den Kristindne, der har henfaldet i Baretægtsfængsel, eller udsætte Dphøret af andre Dvangsforholdsregler. Noget andet er, at den Ret, til hvilken Paaanken sker, kan træffe Bestemmelse om deres Gjenindtræden efter Reglerne i andet Affnit. Disse Grundbetingelser, som ikke altid have været klart erkendte, maa nu betragtes som uomtvistede, jfr. det tyfte Udkast § 112*) og Noterne S. 75—76. Hvad Bestemmelserne i det Enkelte angaar, behøver § 468 1ste Stykke ingen Forklaring. I § 468 2det Stykke gives Regler for Anvendelsen efter Dom af den Formuebeslaglæggelse, som omhandles i §§ 197—199. Efter § 197 er Betingelsen for at anvende dette Middel mod den, der har undraget sig Forfølgning, at Sagen hører under Landsretten. Her maatte den

samme Løse føre til en anden Bestemmelse; der maatte lages Hensyn til den idømte Straf. Naar Paragrafen fordrer, at Dommen skal lyde paa Strafarbejde eller Statsfængsel over to Aar, stemmer denne Grænse med § 7, jfr. med Straffel. §§ 18 og 27. Noget særegne Bestemmelser med Hensyn til Forholdsbreglens Anvendelse efter Dom have deres Grund i Slutningsbestemmelserne i Straffel. § 70.

Med Hensyn til flere af de Tilfælde, som gaa ind under § 469, foreskrive endel Lov, at den Sigtede kan vælge foreløbig at begynde Straffens Udstrækning trods Paaanken. Udfastet har ikke fulgt denne Vej, der selvfølgelig maatte kræve nærmere Begrænsninger. Derimod maa det erkendes, at det Baretægtsfængsel, som den Sigtede udstaar i de nævnte Tilfælde, bør komme til Afdrag i Straffen, hvilket lettest udtrykkes ved Henvisning til Straffelovens § 58, — i det første Tilfælde, fordi Fuldbyrdselsens Forhaling skyldes en urigtig Dom i første Instans, i det andet Tilfælde, fordi Forhalingen skyldes Anklagerens formelt mangelfulde eller materielt ubegrundede Paaank. Hvad det sidste Tilfælde angaar, behøvedes en særegen Forskrift om Maaden, hvorpaa Bestemmelsen skal bringes til Udførelse. Reglen i § 464 anviser denne. Ved § 470 behøves ingen Forklaring. I Almindelighed behøves der ingen særegen Forskrift om Dphøret af Fuldbyrdselsen eller Fuldbyrdseligheden af Straffedomme. Kun med Hensyn til Bødestrafte har § 471 udtalt en Regel, der ikke i denne Udstrækning kan antages at gjælde for Liden efter vor Ret, trods Reglerne i Straffelovens § 30 og Lov af 16de Februar 1866, men forlængst har været hævdet i Strafferetsvidenskaben som stemmende med Straffens Natur og Væsen, og som kun kan misforstås, naar man med Urette sætter Bødestraffens Egenstaf af Formueoprøftning over dens Egenstaf af Straf. I nær Forbindelse med Spørgsmaalet om Dphøret af idømte Straffe staar Dphøret af de af Straffedomme skyldende Hærevirkninger. Der er ingen Grund til her at ændre Realiteten af Lovens af 3die April 1868; men en Henvisning til denne Lov er paa sin Plads. § 473 behøver ingen Forklaring.

*) Der Costbefehl ist aufzuheben, wenn die Gründe der Verhaftung weggefallen sind, oder wenn der Beschuldigte freigesprochen oder außer Verfolgung gesetzt wird. Durch Einlegung eines Rechtsmittels darf die Freilassung des Beschuldigten nicht verzögert werden.

Niende Afsnit.

Om Omkostninger i Straffesager samt om Rettergangsboeder.

Kapitel I.

Om Omkostninger i Straffesager.

Bestemmelserne i dette Kapitel falde i 3 Grupper, nemlig 1) §§ 474—479, indeholdende materielle Rettsregler om Omkostningerne i Straffesager, som forfølges af en offentlig Myndighed (herunder indbefattet Sager, der forfølges i Henhold til § 38), 2) §§ 480—482 med tilsvarende Indhold for de Sagers Bedkommende, som omtales i syvende Afsnit (med Undtagelse af dem, der paatales i Henhold til § 38) og 3) §§ 483—484, indeholdende procesuelle Forrifter, som Emnet nødvendiggjør.

Det ligger i Forholdets Natur, at i de offentlige Straffesager maa den foreløbige Udredelse af Omkostningerne paahvile det Offentlige, hvad enten de foranlebiges ved Anklagens eller Forsvarets Interesse, se § 474 1ste Stykke. Undtagne fra denne Regel blive kun saadanne Omkostninger i Forsvarets Interesse, som det Offentliges pligtmæssige Omsorg for dette ikke kræver, hvormed ingenlunde er givet, at de iøvrigt kunne betegnes som uforønbne i den Forstand, hvori dette Begreb anvendes i § 480. Herhen hører Vederlag til valgte Forsvarere og til bestfittede Forsvarere, forsaavidt en saadan maatte have frataget Krav paa Godtgjærelse af det Offentlige, samt Udgifter i Anledning af Beviser, som den Sigtede fremkaster uden Rettens Foranstaltning, jfr. §§ 260 og 293. Det Offentlige uvebfommende ere dernæst ogsaa Udgifter, der foranlebiges ved Skridt, som en Trebemand foretager i sin Interesse, f. Ex. naar Rogen paaanter en Kjendelse, hvorved han kendes pligtig at vidne, se § 474 2det Stykke. Hvem det tilkommer at beregne Udgifterne for det Offentlige, kan ikke afgjøres ved en almindelig Regel; det beror selvfølgelig paa, hvem der har at tage Beslutningen, der medfører Udgiften, og kan altsaa efter Omstændighederne være en af de i § 474 3die Stykke nævnte

Personer. Beregningen sker efter Regler, som ikke paa dette Sted foreskrives; enkelte Bestemmelser findes paa andre Steder i Udkastet, §§ 58, 146, 164; iøvrigt forbliver det ved de gjældende Regler.

Forsaavidt det Offentlige udreder Omkostningerne i Forsvarets Interesse, bliver der ikke Spørgsmaal om en Erstatningspligt for det Offentlige mod den Sigtede, naar Sagen falder ud til Fordel for denne. Med Hensyn til saadanne Udgifter, som det Offentlige ikke har haaret, men hvilke dog ikke kunne betegnes som uforønbne, kunde der vel i og for sig blive Spørgsmaal om at paalægge det Offentlige Erstatningspligt under Betingelser, svarende til dem, der gjælde for en privat Sagfører i civile Sager og for en privat Anklager. Men en Regel herom kan ikke træffes uden at føre til langt videre gaende Konsekvenser, dels med Hensyn til andet, ofte meget betydningsfuldere af Straffesagen følgende Tab for den Sigtede, dels med Hensyn til mange andre Forhold udenfor Strafferetsplejen. Det gjælder med andre Ord her et Principspørgsmaal, som rækker langt ud over Straffeprocenloven, og det kan ikke være denne Lovs Opgave paa et enkelt Punkt at gve dette Spørgsmaal en Løsning, forskjellig fra den ellers gjældende Ret. Som en Folge heraf handle de følgende Paragrafer kun om den Sigtedes og Trebemand's Erstatningspligt mod det Offentlige.

Hvad nu den Sigtedes Pligt at erstatte de Omkostninger, som det Offentlige har maattet udrede, angaar, kunde der ikke være Tale om at bevare de Regler, som hjemles i den gjældende Ret. Det tør ansees for anerkjendt, at disse Regler staa i afgjort Strid med almindelige Rettsgrundsetninger. Andetsteds, hvor man tidligere har kendt lignende Regler, ere de ogsaa aldeles opgivne. Der herfter herom fuldstændig Enighed i Bidskaben saavel som i alle de nyere Straffeprocenlove. Det er anerkjendt, at Sagens Omkostninger kun bør paalægges den Sigtede, naar han findes Skyldig, undtagen forsaavidt Omkostningerne maatte være foraaafgjede ved hans tiltrædelige og retfærdige Handlinger og Undtagelser. Dette Sidste er selvfølgelig noget ganske Andet end, at den Sigtede allerede skulde være pligtig til